

Medhjælperne, de, der holder Medhjælpere, de, der er 2 i Forretningen, og endelig de enligststillede. Særlig de førstes og sidstes Forhold er uheldige. Der sidder saaledes en Enke bundet til sin Butik fra Morgen til Aften. Hun kan ikke komme ud og trække frisk Luft. Man vil i Forhandlingen om det forrige Lovforslag finde Udtalelser fra Læger, hvori de forbyder disse Mennesker at opholde sig saa længe, som de gør, i de lukkede Rum; Lægerne erklærer, at det er det samme som at underskrive sin egen Dødsdom meget tidligere, end Døden ellers vilde indtræde. Men ogsaa den første Gruppe, Medhjælperne, trænger til Beskyttelse. De fremkomne Klager viste sig at være berettigede. Arbejdstiden var for lang, Arbejdet meget uregelmæssigt, og deres Spiseforhold meget uheldige. De maatte indtage deres Frokost og Aftensmad samtidig med, at de ekspederede, højst havde de 5—10 Minutter at spise i. Stadslægen udtaler, at en stor Del af disse Medhjælpere gaar med en daarlig Fordøjelse, og at mange endog for Livstid er kommet til at lide af kroniske Mavelidelser. Det kommer af de uregelmæssige Spisetider. Han udtaler endvidere, at Lokalerne, som en stor Del af Medhjælperne arbejder i, ikke er sunde, fordi de er indelukkede, ofte tillige kolde og opfyldte af forskellige Dunster fra Varerne. Beskæftigelse i lukkede Rum, siger han endvidere, begunstiger erfaringsmæssigt de hos os saa hyppige Dispositioner til Lungetuberkulose, og det er da ogsaa en kendt Sag, som uden Vanskelighed kunde støttes ved statistiske Tal, at Tuberkulosen har en forholdsvis rig Høst mellem Handelsstandens Medlemmer. Det er efter en meget nøje Undersøgelse, at Stadslægen udtaler sig saaledes om Forholdene indenfor Handelsmedhjælperstanden.

Men der var ogsaa kommet Klager til os over, at Medhjælperne i en tidlig Alder led af Aareknuder, daarlige Ben og lignende. Ogsaa dette tog vi op til Undersøgelse, og det gik mere og mere op for os, at der i Forretningerne burde være Siddepladser for Personalet, og at det burde slaas fast i Loven, at Forretningerne skulde være forpligtede til at have saadanne Siddepladser. Stadslægen oplyser, at Sygdomme som Aareknuder, der giver Anledning til Ekzem og Skinnenssaar, som sjældent optræder undtagen hos ældre Folk, viser sig hos Handelsmedhjælpere allerede i Ungdommen. Om Hyppigheden af denne Sygdom i Handels-

standen sammenlignet med dens Optræden hos Personer i andre Livsstillinger er der, siger Stadslægen, herhjemme af Dr. Schierbeck foretaget en Undersøgelse paa Grundlag af Sessionslisterne fra Aarene 1895—98. Man er derved kommet til følgende Resultater: Af 19,517 værnepligtige tilhørte de 2,416 Handelsstanden, derunder Kontorister, Handelsmedhjælpere, Handelslæringer o. s. v. De øvrige 17,101 tilhørte forskellige andre Fag. Af de førstnævnte kasseredes 3,9 pCt. for Aareknuder, af de sidstnævnte 1,9 pCt. For Platfødehed kasseredes af de førstnævnte 4,5, af de sidstnævnte 2,8 pCt. Stadslægen siger om disse Tal, at de taler tydeligt nok. Men han tilføjer i sin Beretning, at der fra Tyskland er kommet Oplysninger, der endnu bedre end Oplysningerne her fra Danmark viser, hvor uheldigt det er, at disse Mennesker skal staa op den lange Dag igennem. Han nævner et Sted i Tyskland, hvor der af 1,255 værnepligtige var 315, der havde staaende Beskæftigelse; heraf kasseredes 12,7 pCt. for Aareknuder; af 887, der havde dels staaende, dels gaaende Beskæftigelse, kasseredes kun 4 pCt., og af 44, der havde delvis siddende Beskæftigelse, kasseredes kun 2,2 pCt. af samme Grund.

Det forekommer mig, at naar vi ser hen til disse Oplysninger, har vi god Grund til at fastholde vort Krav fra i Fjor om Siddepladser for Personalet i Forretninger. Ministeren har da ogsaa undersøgt disse Spørgsmaal og er kommet til det Resultat, at han vilde gøre et Forsøg paa at faa en saadan Bestemmelse indført i Loven. Om dette Punkt har der staaet Kamp i Landstinget, hver Gang Sagen har været til Behandling deroppe, og Bestemmelsen er kun blevet forkastet med 2—3 Stemmers Flertal. Det viser sig da ogsaa, at baade i England, Sverige, Norge, Tyskland og vistnok ogsaa Frankrig er der vedtaget Lovbestemmelser i den Retning. Man skulde derfor ikke synes, at det var noget saa overmaade revolutionært, om man her indførte en saadan Bestemmelse i Loven.

Ogsaa vedrørende andre Sygdomme søgte vi Oplysninger. Jeg indrømmer, at herhjemme var der ikke ret mange Oplysninger at faa fat i. Derimod forelaa der fra andre Lande Resultater af Undersøgelser, der i saa Henseende var foretagne, deriblandt en Beretning fra England. I 1905—06 var der i England fremkommet stærke Klager over, at Handelsmedhjæl-